

Piosenka jest dobra na wszystko

Jeremi Przybora, autor tytułowego stwierdzenia, doszedł do tego optymistycznego wniosku w 1963 roku, a w kontekście nabywania wiadomości z języka obcego – m.in. Georgi Łozanow „dopiero” w latach 70. XX wieku, tworząc Sugestologię (ang. Suggestopedia), metodę efektywnego uczenia się, czy Steven Krashen w 1982 roku, pracując nad Hipotezą Afektywnego Filtra (ang. the Affective Filter Hypothesis) w ramach swojej Teorii Przystawiania Drugiego Języka (ang. the Theory of Second Language Acquisition). A więc jednak - Polak potrafi! Być może gdyby nie trudne czasy, w których przyszło mu się kształcić, Jeremi Przybora zostałby lingwistą i dziś propagowalibyśmy metodę nauczania języków obcych wyłącznie poprzez piosenki? Nie, to nie żart – ten znany polski poeta, pisarz, satyryk, aktor i współtwórca Kabaretu Starszych Panów studiował... Anglistykę na Uniwersytecie Warszawskim! Niestety, studiów nie ukończył.

Wróćmy więc do hipotezy, którą wypracował Krashen. Aby mogło nastąpić skuteczne przyswajanie wiadomości z języka obcego, należy osłabić działanie afektywnego filtra – niewidzialnej bariery, która powstrzymuje uczącego się od korzystania z zasobów dostępnych w otoczeniu, a tym samym od poznawania i przyswajania wiedzy i umiejętności lingwistycznych. Idealnym sposobem na zredukowanie negatywnych emocji i zdefiniowanie konstruktywnych potrzeb czy postaw, które to aspekty stanowią o sile afektywnego filtra, jest zastosowanie piosenek w nauczaniu języków obcych.

Uczenie się na pamięć regułek, zasad i wyjątków nie stanowi dla ucznia atrakcji. Wielokrotne powtarzanie za nauczycielem wyrazów, zwrotów bądź całych zdań wieje nudą. Jeśli jednak po raz czwarty w ciągu jednostki lekcyjnej trzeba zaśpiewać tę samą piosenkę – nie ma problemu, nawet *a cappella*! Muzyka łagodzi obyczaje, także (a może właśnie szczególnie) wśród dorastającej młodzieży, targanej gwałtownymi burzami hormonów, na odreagowanie których ulubione brzmienia stanowią niezastąpione antidotum. Oczywiście, ile osób, tyle zdań i gustów, ale mianownik jest wspólny – dźwięk.

Naukowcy dowodzą, że określone dźwięki (a co za tym idzie całe utwory muzyczne, czyli także piosenki) wywołują specyficzne reakcje emocjonalne. Odpowiednio dobierając muzykę jesteśmy więc w stanie wpłynąć na samopoczucie jej odbiorcy. Możemy go rozluźnić, uspokoić, odprężyć, bądź przeciwnie – podekscytować, zmobilizować do działania, pobudzić. A czy to nie właśnie brak motywacji do nauki i wszechobecne znużenie przyswajaniem nowych umiejętności wśród naszych podopiecznych razi nas, nauczycieli, najbardziej? Dlaczego więc nie połączyć przyjemnego z pożytecznym? Zwłaszcza, że w dobie Internetu dostęp do różnych multimediów nie stanowi bariery nie do pokonania – wystarczy chcieć.

Poza motywacją, niezbędną składową efektywnego uczenia się, jest pamięć. Można wyróżnić następujące rodzaje pamięci: sensoryczną (ultrakrótką), krótkotrwałą i długotrwałą. Pamięć długotrwałą dzieli się dalej na niedeklaratywną (czyli wiedzę o tym, jak wykonać daną czynność) i deklaratywną (przechowującą informacje językowe i abstrakcyjne), a w ramach tejże mówimy o pamięci epizodycznej (dotyczącej minionych wydarzeń i towarzyszących im emocji, myśli, przeżyć) i semantycznej (obejmującej wiedzę o świecie – fakty i relacje pomiędzy nimi). Tak więc, każda osoba, która chce się skutecznie uczyć języka obcego, powinna zaangażować w ten proces pamięć deklaratywną. Wydawałoby się, zgodnie z powyższym opisem, że istotny jest wyłącznie aspekt semantyczny tej pamięci (nauka reguł gramatycznych i słów oraz zależności między

nimi), jednak badania dowodzą, że przyswajanie materiału językowego jest dużo sprawniejsze i trwalsze, gdy w proces uczenia się zaangażujemy również pamięć epizodyczną. Piosenka staje się tym samym idealnym narzędziem do pobudzenia obu tych typów pamięci jednocześnie, szczególnie gdy jest to utwór znany, powszechnie lubiany, czy przywołujący miłe wspomnienia. Dzięki temu możemy „przemycić” aspekty gramatyczne w miłej dla ucha i ducha postaci, stymulując jednocześnie podświadome procesy sprzyjające zapamiętywaniu informacji.

Wszyscy mamy świadomość korzyści płynących z wykorzystywania piosenek na lekcjach języków obcych, bo to właśnie w trakcie ich trwania nauczyciele mogą „bezkarnie” korzystać z szerokiego wachlarza dostępnych w tym aspekcie możliwości, nie narażając się na zarzuty o marnowanie bezcennych godzin dydaktycznych na bzdury (o co, poza nauczycielem muzyki, mógłby się pewnie martwić każdy inny pedagog), a jednak dość rzadko z tego oręża korzystamy. Oczywiście, zmusza ono do stosownych przygotowań, a te zaś wymagają czasu, ale wszystko jest kwestią wprawy i odpowiedniej motywacji. A cóż może być dla nas bardziej mobilizującego, niż zadowolenie naszych uczniów i ich ekscytacja przed kolejną lekcją z muzyczną niespodzianką?! Do dzieła, Koleżanki i Koledzy! „Najtrudniejszy pierwszy krok, zanim innych zrobisz sto”!

Poniżej – przykładowa karta pracy do piosenki *The Tennessee Waltz* Almy Cogan.

Ex.1: Before you listen to the song, choose the appropriate form of each verb (Past Simple or Past Continuous). Then check your answers with the song.

*I (danced/was dancing) with my darling to the Ten-Ten-Tennessee waltz
When an old friend I (happened/was happening) to see
I (introduced/was introducing) her to my darling
And while they (danced/were dancing)
My friend (stole/was stealing) my lover from me*

*Oh, I remember the night and the Ten-Ten-Tennessee waltz
Now I know just how much I have lost
Oh I (lost/was losing) my little darling on the night they (played/were playing)
That beautiful Ten Ten Tennessee waltz*

*Yes, I remember the night and the Ten-Ten-Tennessee waltz
Now I know just how much I have lost
I (lost/was losing) my darling, my little darling on the night they (played/were playing)
That beautiful Ten-Ten-Tennessee waltz
Yeah that beautiful Ten-Ten-Tennessee waltz
Oh, remember that beautiful Ten Ten Tennessee waltz*

The Tennessee Waltz by Alma Cogan

Ex.2: Match the beginnings of sentences from Column A with endings from Column B.

A	B
1. While I was having a bath	a) while she was preparing a meal.
2. She cut her finger	b) our luggage got lost.
3. She met a friend	c) someone stole their bags.
4. While we were going on holiday	d) the phone rang.
5. While they weren't looking	e) while she was going to school

Ex.3: Translate into English.

1. Zaczęło padać kiedy graliśmy w piłkę nożną wczoraj po południu.

---

2. Gdy odrabiałem pracę domową, sąsiad przyszedł pograć w moją grę komputerową.

Olga Jaworska